

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Андрій Мота

кандидат юридичних наук, доцент,
докторант Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
(м. Хмельницький, Україна)
atom_75@ukr.net

УДК 342.951:351.746.1 (477)

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ІДЕНТИФІКАЦІЇ НЕЛЕГАЛЬНИХ МІГРАНТІВ, ЯКІ ВИЯВЛЯЮТЬСЯ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Анотація. Значна кількість мігрантів затримуються органами охорони державного кордону України без будь-яких документів, що посвідчують особу і дають змогу їх ідентифікувати. Способи встановлення персональної інформації про таких осіб є обмеженими та потребують додаткової регламентації. Відповідна правоохоронна діяльність виявилася недостатньо дослідженою, що важливо для забезпечення національної безпеки в умовах існування міграційних загроз.

Мета статті полягає у встановленні призначення, юридичної природи та особливостей правової регламентації ідентифікації нелегальних мігрантів, які виявляються органами Державної прикордонної служби України, а також визначення їх повноважень у процесі охорони державного кордону і контролю в'їзду в Україну, виїзду з України іноземців та осіб без громадянства.

У статті використано результати опитування анкетованих у 2017 р. військово-службовців і працівників Державної прикордонної служби України щодо способів, які слід застосовувати для ідентифікації іноземців та осіб без громадянства.

Залежно від завдань, які виконують підрозділи охорони державного кордону, аналізуються види ідентифікаційних процедур. Розрізняється ідентифікація під час прикордонного контролю та для забезпечення примусового видворення (реадмісії) за межі України. Встановлено, що в законодавстві зазначаються такі ідентифікаційні способи, як перевірка документів та запити до дипломатичних представництв або консульських установ. Персонал органів та підрозділів охорони державного кордону розглядає нерегламентовані засоби ідентифікації (моніторинг інтернет-ресурсів, психологічне спостереження, робота з діаспорами на території країни, соціокультурне порівняння) як додаткову можливість з'ясувати окремі відомості про нелегального мігранта. Запропоновано характеризувати ідентифікацію нелегальних

© Андрій Мота, 2018

мігрантів як адміністративно-правовий механізм, що дає можливість комплексно врахувати всі аспекти такої правоохоронної діяльності. Удосконалення цього механізму передбачається через збільшення засобів ідентифікації та регламентацію повноважень щодо її здійснення.

Перспективи застосування ідентифікаційних методів пов'язані з необхідністю попередити в'їзд на територію України небажаних осіб. Набуватиме поширення біометрична фіксація та її використання в поєднанні з традиційними способами прикордонного контролю.

Ключові слова: адміністративно-правовий механізм; біометрична фіксація; ідентифікація; нелегальна міграція; прикордонна служба.

Ідентифікація подорожуючих, її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями зумовлена євроінтеграційними прагненнями України та необхідністю запровадження ефективних механізмів управління в міграційній сфері. Міжнародні зобов'язання та національна регламентація визначили нові поняття і завдання перед органами, які здійснюють охорону кордону та протидіють нелегальній міграції. Відповідна правоохоронна діяльність виявилася також важливою в умовах "гібридної війни", коли для забезпечення національної безпеки потрібно контролювати міграційні потоки і виявляти потенційно небезпечних осіб.

Протягом 2017 р. посадовими особами Державної прикордонної служби України (далі – Держприкордонслужба України) відмовлено в пропуску через державний кордон 5 119 іноземцям – потенційним нелегальним мігрантам. За цей же період затримано 3 813 нелегальних мігрантів (у 2016 р. – 2 656), із яких за незаконне перетинання кордону – 886 осіб, за порушення правил перебування в Україні – 2 854 особи, за інші адміністративні правопорушення – 4 осіб¹. Остаточна реакція на такі протиправні діяння пов'язана з заходами адміністративного примусу, що можуть бути застосовані лише до визначеної особи. На основі ідентифікації затриманого нелегального мігранта можливо забезпечити процесуальну діяльність щодо його примусового видворення (реадмісії) з урахуванням принципів законності, поваги і дотримання прав та свобод людини.

Оскільки "ідентифікація" є багатогранним поняттям, вона стала предметом досліджень у галузі педагогіки, політології, психології, соціології та філософії. Щоправда, представники цих наукових галузей переважно зосереджували свою увагу на тому, як особа сама себе ідентифікує. В юридичній теорії та практиці постала потреба у встановленні характерних ознак людини іншими, зокрема, уповноваженими на це особами. Згодом важливою стала ідентифікація не лише особи, а й речей, її також

¹ 'Результати оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби: поточний рік' (Державна прикордонна служба України, 16 Січня 2018) <<http://dpsu.gov.ua/ua/potochniy-rik/>> дата звернення 17 Січень 2018.

почали застосовувати в різних галузях права. Протягом останнього часу з'явилися публікації, присвячені окремим аспектам встановлення особи у провадженні в справах про адміністративні правопорушення (В. Кононець, О. Процких), цивільно-правове регулювання ідентифікації фізичної особи (М. Стефанчук), використання криміналістичних знань в адміністративних провадженнях (Є. Додін, Л. Капітанчук, В. Ортинський).

Для розуміння терміна “адміністративно-правовий механізм” важливі наукові розробки С. Алфьорова, Ю. Битяка, О. Беспалової, В. Заросила, Н. Нижник, О. Остапенка, А. Присяжнюка, Л. Юзькова. Окремо слід відзначити дослідження С. Константінова, О. Косиці, В. Олефіра, Д. Муратової, Н. Тиндик, які застосовують це поняття для характеристики правового регулювання міграційних процесів.

О. Білоконь, А. Ільницький, Н. Косяк та О. Процких досліджували ідентифікацію (встановлення особи) іноземців, проте їхні праці стосувалися деяких державних органів (дипломатичних установ, міграційної служби, поліції (міліції)), можливості використання закордонного досвіду або лише окремих аспектів вказаної діяльності (під час контролю перетинання адміністративних меж із тимчасово окупованою територією).

Мета дослідження. Дослідження ідентифікації нелегальних мігрантів, які виявляються органами Держприкордонслужби України, має за мету встановлення призначення, юридичної природи та особливостей правової регламентації цього процесу, а також визначення відповідних повноважень органів, що охороняють державний кордон і покликані контролювати в'їзд в Україну та виїзд з України іноземців та осіб без громадянства.

Криміналістична ідентифікація (від пізнолат. *indentifico* – ототожнюю) – це ‘процес встановлення тотожності об'єкта або особи за сукупністю загальних та окремих ознак (наприклад, ідентифікація особи за почерком, слідами рук, зняття злочину – за слідами на перешкоді тощо)².

У літературі з адміністративного права предметом досліджень стало подібне поняття “встановлення особи”, зважаючи, зокрема, на процесуальну мету застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративне затримання строком до трьох діб стосовно осіб, які вчинили порушення законодавства України з прикордонних питань, або про правовий статус іноземців може бути застосовано саме з цією метою.

Активне застосування терміна “ідентифікація” в українському міграційному законодавстві пов'язане з укладенням Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб, положення якої

² Дмитрій Ісютин-Федотков, *Криміналістический словарь-справочник* (Юрлитинформ 2010) 137.

щодо громадян третіх країн набули чинності з 2010 р.³ Після цього вказаний термін з'явився у реформованому міграційному законодавстві. Закон України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” передбачає ідентифікацію особи як заходи:

Пов'язані із встановленням органами виконавчої влади особи заявника, який звернувся із заявою про визнання його біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, і не має документів, що посвідчують його особу, або такі документи фальшиві⁴.

У Законі України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” ідентифікація пов'язується з іншими заходами: затримання; розміщення у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні; примусове видворення (реадмісія) за межі України. Важливим також стало те, що визначено строк, необхідний для ідентифікації (та забезпечення примусового видворення (реадмісії) за межі України), який із 2016 р. не може перевищувати 18 місяців⁵. Відповідно, ідентифікація почала згадуватися у процесуальному законодавстві, що регламентує діяльність адміністративних судів із розгляду адміністративних позовів про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства.

Згодом було наведено поняття ідентифікації особи в Законі України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус”, у якому (чинна редакція) вказано на можливість використання біометричних даних (параметрів) і застосування реєстрів, картотек, баз даних тощо. Перевагою цього поняття стало визначення результату – встановлення особи⁶.

У процесі охорони державного кордону та виконання обов'язків на адміністративній межі з Автономною Республікою Крим і в районі проведення антитерористичної операції ідентифікація нелегальних мігрантів, які виявляються органами Держприкордонслужби України, має суттєві особливості. Як зазначає О. Процких, ‘встановлення особи, що перетинає кордон, у технологічних схемах відображена як послідовність

³ Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб від 18 червня 2007 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 9. Ст. 86.

⁴ Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3671-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146 (з наступними змінами та доповненнями).

⁵ Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 19–20. Ст. 179 (з наступними змінами та доповненнями).

⁶ Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 51. Ст. 716 (з наступними змінами та доповненнями).

дій, пов'язаних із перевіркою документів⁷. Проте перевірка документів не завжди призводить до результату – встановлення особи. Прикордонний контроль, що, зокрема, включає перевірку документів, обмежений у часі і тому спрямований на встановлення законних підстав для перетинання державного кордону, а не встановлення особи.

Сучасні наука і техніка виробили можливість із високою імовірністю встановити особу та виключити елемент суб'єктивізму. Так, біометрична ідентифікація є процедурою, що заснована 'на технології розпізнавання образів і призначена для однозначного визначення особи людини на основі її біометричних характеристик у порівнянні їх з визначеними еталонами'⁸. Зважаючи на її переваги і загрози національній безпеці, передбачається функціонування "національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства" з вирішенням таких питань:

Питання необхідного ресурсного забезпечення фіксації біометричних даних іноземців, у тому числі громадян Російської Федерації, та осіб без громадянства під час здійснення прикордонного контролю в пунктах пропуску через державний кордон України та у контрольних пунктах в'їзду-виїзду⁹.

У будь-якому разі без інформації, що використовується як вихідна для порівняння, забезпечити остаточну ідентифікацію і, як результат, встановлення особи на шляхах міжнародного легального сполучення неможливо. Крім того, за даними Держприкордонслужби України, протягом 2016 р. 'основна кількість нелегальних мігрантів намагалася порушити кордон поза пунктами пропуску (2016 рік – 956 осіб (92%), 2015 рік – 1 701 (94%))'¹⁰. Більшість країн – головних постачальників нелегальних мігрантів в Україну є країнами з низьким рівнем достатку та високим рівнем переселення і міграції (В'єтнам, Індія, Шрі-Ланка, Афганістан, Бангладеш, Пакистан та ін.). Тому не дивно, що серед затриманих у 2016 р. прикордонниками іноземців понад 80% взагалі були без документів, що посвідчують особу.

У таких ситуаціях ідентифікація має постделіктний характер і пов'язана з припиненням незаконного стану – перебуванням на території держа-

⁷ О Процких, 'Застосування процедур встановлення особи під час перетину адміністративних меж із тимчасово окупованою територією України' (2014) 3 Право і Безпека 84.

⁸ Ісютин-Федотков (н 2) 138.

⁹ Про посилення контролю за в'їздом в Україну, виїздом з України іноземців та осіб без громадянства, додержанням ними правил перебування на території України: рішення Ради національної безпеки і оборони України від 10 липня 2017 р.: введено в дію Указом Президента України від 30 серпня 2017 р. № 256/2017. *Урядовий кур'єр*. 2017. 2 вересня.

¹⁰ 'Міграційний профіль України за 2016 р.' (Державна міграційна служба України, 2017) <https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_prifil/mig_prifil_2016.pdf> дата звернення 10 Грудень 2017.

ви нелегального мігранта. Відводиться більш тривалий час для того, щоб встановити особу, прийняти відповідне процесуальне рішення щодо неї та забезпечити її виїзд за межі України. Ідентифікаційні процедури фактично стають умовами для здійснення примусового видворення та реадмісії (приймання-передачі осіб). Отже, це інший вид ідентифікації, хоча способи її можуть збігатися з ідентифікацією, що здійснюється під час прикордонного контролю в пунктах пропуску через державний кордон України та у контрольних пунктах в'їзду-виїзду.

Очевидно, що первинний та найбільш повний обсяг інформації про особу можливо встановити в неї самої. Стандартна та поглиблена перевірка документів, що здійснюється у пунктах пропуску через державний кордон (пунктах контролю), зокрема, забезпечується шляхом опитування осіб, які перетинають державний кордон. У такій діяльності важливі не лише практичні навички 'з ідентифікації особи за фотокарткою (фотозображенням) у паспортному документі пред'явника та розпізнавання ознак підроблення (фальсифікації) документів', що отримало своє нормативне підтвердження¹¹. Спеціальні психологічні дослідження вказують на те, що персонал пунктів пропуску через державний кордон переважно опирається на інтуїцію (81%), інколи використовує власні інтелектуальні здібності (11%) та розвинену креативність (8%). Однак у таких випадках можливо виявити недостовірну інформацію за допомогою не інструментальних (психологічних) способів¹².

У межах адміністративного процесу для забезпечення примусового видворення (реадмісії) за межі України важливо виявити не лише недостовірну інформацію, а й достовірно ідентифікувати особу. Арсенал засобів ідентифікації може та повинен зростати, зважаючи на більш тривалий час, що з'являється у посадових осіб Держприкордонслужби України, які не проводять процедури прикордонного контролю, а спеціально призначені для роботи з іноземцями та адміністративного провадження.

Переліку нормативно-визначених способів ідентифікації нелегальних мігрантів, які підлягають примусовому видворенню (реадмісії), не передбачено. Відповідно до п. 2.7 Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства як такий захід вказано лише 'запити до дипломатичних представництв або

¹¹ Інструкція з організації і здійснення перевірки документів громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон: затверджена наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України від 5 червня 2012 р. № 407, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 27 червня 2012 р. за № 1083/21395. *Офіційний вісник України*. 2012. № 50. Ст. 2003.

¹² Максим Філіппов, 'Особливості не інструментальної детекції недостовірної інформації правопорушників на державному кордоні' (автореф дис канд псих наук, Нац академія Держ прикордонної служби України ім Б Хмельницького 2014) 12.

консульських установ із долученням двох кольорових фотокарток на кожну особу¹³.

Однак практика оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби України засвідчує неефективність ідентифікації нелегальних мігрантів лише за допомогою запитів до дипломатичних представництв або консульських установ. Упродовж 2016 р. до пунктів тимчасового перебування Державної міграційної служби України було переміщено 292 іноземців-правопорушників, із яких ідентифіковано, документовано та видворено 131 (45%) (2015 р. – 216 осіб, ідентифіковано – 106). Залишається неврегульованою проблема в площині ідентифікації затриманих жителів Придністров'я, зокрема процедура їх приймання-передавання, що вимагає додаткових консультацій та узгодження позицій із молдовською стороною.

У науковій літературі простежується намагання встановити нові методи ідентифікації іноземних громадян. Зокрема, О. Білоконь вказує на необхідність ефективної співпраці між країнами та пропонує, серед іншого, запровадити в Україні 'запрошення фахівців з ідентифікації в особі представників конкретної національності з країни передбачуваного походження ідентифікованої особи'¹⁴.

Не слід виключати використання методів криміналістичної ідентифікації. Як зазначає В. Ортинський, в адміністративному процесі, де немає попереднього слідства, можливо говорити про ситуацію стосовно досудового періоду збирання доказової інформації до подавання у суд матеріалів. Така ситуація виникає у момент, коли майбутня сторона процесу звертається за юридичною допомогою і починає збирання потенційних джерел доказової інформації, нерідко вдаючись до криміналістичних засобів (наприклад, огляду документів, консультації фахівця тощо)¹⁵.

Серед анкетованих у 2017 р. військовослужбовців та працівників Держприкордонслужби України більшість (60,7%) вказали опитування як спосіб, який слід застосовувати для ідентифікації іноземців та осіб без громадянства. Понад половина анкетованих осіб вважають необхідними використання біометричного контролю та запитів в уповноважені

¹³ Інструкція про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства: затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України № 353/271/150 від 23 квітня 2012 р., зареєстрована в Міністерстві юстиції України 21 травня 2012 р. за № 806/21119. *Офіційний вісник України*. 2012. № 42. Ст. 1633.

¹⁴ О Білоконь, 'Методи ідентифікації іноземного громадянина' (2014) (2)9-2 Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, Серія: Юриспруденція 54 <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2014_9-2%282%29__18> дата звернення 12 Грудень 2017.

¹⁵ В Ортинський, 'Методологічні підходи до створення криміналістичного забезпечення судової діяльності в адміністративному процесі' (2017) 865 Вісник НУ "Львівська політехніка", Серія: Юридичні науки 7.

органи (56,6% і 51,6%). Менша кількість відповідей – щодо оцінки потреби використання для ідентифікації осіб моніторингу інтернет-ресурсів (42,6%), психологічного спостереження (38,5%), роботи з діаспорами на території країни (34,4%) та соціокультурного порівняння (12,3%). Персонал органів та підрозділів охорони державного кордону розглядає такі засоби швидше як додаткову можливість з'ясувати окремі відомості про нелегального мігранта.

Збільшення методів ідентифікації дає можливість комплексно відреагувати на потребу встановлення особи нелегального мігранта. Однак це повинно відбуватися через адміністративно-правовий механізм відповідно до галузевої належності заборони протиправної діяльності іноземця та особи без громадянства. Застосування цієї правової категорії дає можливість уявити ідентифікацію системно, а не як одноразову дію. Тобто за такого підходу може бути враховано не лише всі елементи механізму (суб'єкти ідентифікації, адміністративно-правові норми, що регламентують її здійснення, форми і методи реалізації тощо), а й відображено динамічну сторону ідентифікації з досягнення визначеного результату.

Поняття “адміністративно-правовий механізм” також поєднує процесуальну та управлінську природу ідентифікації нелегальних мігрантів, які виявляються органами Держприкордонслужби України. Ідентифікаційна діяльність не регламентована процесуально. Її здійснення відбувається в управлінській оболонці, яка потребує свого нормативного регулювання. Визначено лише строк ідентифікації, який пов'язано зі строком затримання, та умови, за яких неможливо ідентифікувати іноземця або особу без громадянства (частини 11 і 13 ст. 289 Кодексу адміністративного судочинства України).

Доцільно передбачити проведення ідентифікації іноземців та осіб без громадянства як повноваження Держприкордонслужби України. Така нормативна регламентація на рівні закону забезпечить можливість збору первинної персональної інформації про нелегального мігранта. Щодо окремих форм і методів ідентифікації, то вони можуть бути регламентовані на рівні відомчого нормативно-правового документа, який деталізує вказане повноваження шляхом визначення окремих елементів адміністративно-правового механізму ідентифікації: локальних актів регулювання; органів, підрозділів та посадових осіб, відповідальних за ідентифікацію; способів, які вони можуть застосовувати в процесі ідентифікації; оформлення результатів ідентифікаційної діяльності; особливості контролю за її здійсненням.

Висновки. Таким чином, положення національного законодавства та практика оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби

України дає підстави виокремлювати два види ідентифікації нелегальних мігрантів. До першого виду слід віднести ідентифікаційну діяльність, яка відбувається у пунктах пропуску через державний кордон України або контрольних пунктах в'їзду-виїзду під час здійснення прикордонного контролю. Другий вид ідентифікації, що здійснюється органами охорони державного кордону, має постделіктний характер і пов'язаний із припиненням незаконного стану – перебуванням на території держави нелегального мігранта. Ідентифікаційні процедури в такому разі фактично стають умовами для здійснення примусового видворення та реадмісії (приймання-передачі осіб).

Ідентифікація нелегальних мігрантів, які виявляються органами Держприкордонслужби України, характеризується як адміністративно-правовий механізм зі специфічним нормативно-правовим регулюванням (норми міжнародного та національного права), колом відповідних суб'єктів (персонал підрозділів прикордонного контролю, по роботі з іноземцями та адміністративного провадження), методами проведення (біометричний контроль, перевірка документів, психологічне спостереження, запити до дипломатичних представництв або консульських установ). Удосконалення цього механізму передбачається через збільшення методів ідентифікації та регламентації повноважень щодо її здійснення.

Перспективно комплекс повноважень із контролю за міграційними процесами змінюватиметься з урахуванням необхідності попередити в'їзд на територію України небажаних осіб. Механізм їхньої ідентифікації набуває ознак профілактичної діяльності. Важливо виявити нелегального мігранта до того як він потрапить на територію держави. Попередньо зібрані дані використовуються як вихідна інформація для визначення особи на шляхах міжнародного легального сполучення.

Отже, ідентифікація в міграційній сфері спрямована передусім на встановлення особи – людини, яка перетинає чи має намір перетнути державний кордон (державні кордони). Саме тому у процесі ідентифікації набуває поширення використання біометричних даних. Їхня фіксація та використання у поєднанні з традиційними способами прикордонного контролю набуває все ширшого застосування.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Instruksiiia pro prymusove povernennia i prymusove vydvorennia z Ukrainy inozemtsiv ta osib bez hromadianstva [Guidelines for Forced Readmission to and Forced Deportation from Ukraine of Foreigners and Stateless Persons]: zatverdzena nakazom Ministerstva

- vnutrishnikh sprav Ukrainy, Administratsii derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, Sluzhby bezpeky Ukrainy [Approved by Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the Administration of the State Border Guard Service of Ukraine, the Security Service of Ukraine] vid 23 kvitnia 2012 r. № 353/271/150, zareiestrovana v Ministerstvi yustytzii Ukrainy [Registered in the Ministry of Justice of Ukraine] 21 travnia 2012 r. za № 806/21119, *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, 2012, no. 42, Article 1633 (in Ukrainian).
2. Instruksiiia z orhanizatsii i zdiisnennia perevirky dokumentiv hromadian Ukrainy, Inozemtsiv ta osib bez hromadianstva, yaki peretynaiut derzhavnyi kordon [Guidelines for Organization and Making of the Check of Documents of Ukrainian Citizens, Foreigners and Stateless Persons Crossing the State Border]: zatverdzena nakazom Administratsii derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy [Approved by Order of the Administration of the State Border Guard Service of Ukraine] vid 5 chervnia 2012 r. № 407, zareiestrovano v Ministerstvi yustytzii Ukrainy [Registered in the Ministry of Justice of Ukraine] vid 27 chervnia 2012 r. za № 1083/21395, *Ofitsiyni Visnyk Ukrainy*, 2012, no. 50, Article 2003 (in Ukrainian).
 3. Pro bizhentsiv ta osib, yaki potrebuuiut dodatkovoho abo tymchasovoho zakhystu [On Refugees and Persons in Need of Additional or Temporary Protection]: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine] vid 8 lypnia 2011 r. № 3671-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2012, no 16, Article 146 (in Ukrainian).
 4. Pro posylennia kontroliu za vizdom v Ukrainu, vyizdom z Ukrainy inozemtsiv ta osib bez hromadianstva, doderzhanniam nymy pravyl perebuvannia na terytorii Ukrainy [On Enhancement of Control over Entry to Ukraine and Departure from Ukraine of Foreigners and Stateless Persons, and Over Their Compliance with the Rules of Stay in Ukraine]: rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy [the Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine] vid 10 lypnia 2017 r.: vvedene v diiu Ukazom Prezydenta Ukrainy [Enacts Decree of the President of Ukraine] vid 30 serpnia 2017 r. № 256/2017, *Uriadovyi Kurier*, 2 veresnia 2017 (in Ukrainian).
 5. Pro pravovyi status inozemtsiv ta osib bez hromadianstva [On Legal Status of Foreigners and Stateless Persons]: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine] vid 22 veresnia 2011 r. № 3773-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2012, no. 19–20, Article 179 (in Ukrainian).
 6. Pro yedyni derzhavnyi demohrafichniy reistr ta dokumenty, shcho pidtverdzhuiut Hromadianstvo Ukrainy, posvidchuiut osobu chy yii spetsialnyi status [On the Unified State Demographic Register and Documents which Confirm the Ukrainian Citizenship, the Identity of a Person or His / Her Special Status]: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine] vid 20 lystopada 2012 r. № 5492-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2013, no. 51, Article 716 (in Ukrainian).
 7. Uhoda mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Spivtovarystvom pro readmisiuu osib [Agreement between Ukraine and the EU on Readmission of Persons] vid 18 chervnia 2007 r, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2008, no 9, Article 86 (in Ukrainian).

Bibliography

Glossary

8. Ysiutyn-Fedotkov D, *Krymynalystycheskyi slovar-spravochnyk [Criminalistic Forensic Glossary]* (Yurlytynform 2010) (in Russian).

Articles

9. Bilokon O, 'Metody identyfikatsii inozemnoho hromadianyna' ['Methods for Identification of a Foreign National'] (2014) (2)9-2 Naukovyi visnyk mizhnarodnoho

Андрій Мота

- humanitarnoho universytetu, Serii: Yurysprudentsiia 54 <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2014_9-2%282%29__18> accessed 12 December 2017 (in Ukrainian).
10. Ortynskyi V, 'Metodolohichni pidkhody do stvorennia kryminalistychnoho zabezpechennia sudovoi diialnosti v administratyvnomu protsesi' ['Methodological Approaches to the Establishment of Forensic Support of Judicial Activities in the Administrative Process'] (2017) 865 Visnyk NU "Lvivska Politekhnik", Serii: Yurydychni nauky 4 (in Ukrainian).
 11. Protskykh O, 'Zastosuvannia protsedur vstanovlennia osoby pid chas peretynu administratyvnykh mezh iz tymchasovo okupovanoi terytorieiu Ukrainy' ['Application of the Personal Identification Procedures in Case of Crossing the Administrative Borders with the Temporarily Occupied Territory of Ukraine'] (2014) 3 Pravo i bezpeka 81 (in Ukrainian).

Thesis abstracts

12. Filippov M, 'Osoblyvosti ne instrumentalnoi detektsii nedostovirnoi informatsii pravoporushnykh na derzhavnomu kordonii' ['Specific Features of Non-Instrumental Detection of False Information of Offenders at the State Border'] (avtoref dys kand psykhnauk, Nats Akademiia derzh prykordonnoi sluzhby Ukrainy im B Khmelnytskoho 2014) (in Ukrainian).

Websites

13. 'Mihratsiynyi profil Ukrainy za 2016 r.' ['Migration Profile of Ukraine for Year 2016'] (*Derzhavna mihratsiina sluzhba Ukrainy* 2017) <https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_profil/mig_prifil_2016.pdf> accessed 10 December 2017 (in Ukrainian).
14. 'Rezultaty operatyvno-sluzhbovoi diialnosti Derzhprykordonsluzhby: potochnyi rik' ['Results of Official Operational Activities of the State Border Guard Service: Current Year'] (*Derzhavna prykordonna Sluzhba Ukrainy* 16 Sichnia 2018) <<http://dpsu.gov.ua/ua/potochniy-rik/>> accessed 17 January 2018 (in Ukrainian).

Andriy Mota

LEGAL ADMINISTRATIVE MECHANISM FOR IDENTIFICATION
OF ILLEGAL MIGRANTS DISCOVERED BY BODIES OF THE STATE
BORDER GUARD SERVICE OF UKRAINE

ABSTRACT. A significant number of migrants detained by the bodies of the State Border Guard Service of Ukraine have no identity documents which would allow establishing their identities. The methods of finding out personal data of such individuals are limited and need to be further regulated. Relevant law enforcement activities have been insufficiently investigated, and this is a weighty aspect affecting the national security in the context of current migration threats.

This study is aimed at clarifying the purpose, legal nature and specific features of legal provisions regulating the identification of illegal migrants discovered by the bodies of the State Border Guard Service of Ukraine, and also at determining their powers within the framework of protection of Ukraine's State border and control of entry into Ukraine and exit from Ukraine of foreigners and stateless persons.

www.pravo.ua.com.ua

The article used the results of the 2017 survey of military personnel and employees of the State Border Guard Service of Ukraine conducted with a focus on the methods to be used for identification of foreigners and stateless persons.

The article analyzes the types of identification procedures depending on the tasks allocated to units of the State Border Guard Service and marks out border control identification and identification for forced deportation (readmission) outside of Ukraine. It is established that current laws specify such identification methods as checking of documents and making requests to diplomatic missions or consular offices. The staff of the State border guard bodies and units also consider ad hoc means of identification (monitoring of Internet resources, psychological supervision, contacts with diasporas in the country, and socio-cultural comparison) as an additional way of finding some more information about an illegal migrant. The author proposes to characterize illegal migrant identification as a legal administrative mechanism which allows comprehensively considering all of the aspects of such law enforcement activities. The author believes that this mechanism may be improved by extending the range of identification means and by regulating the powers of its implementation.

The prospects of use of identification methods are linked to the need of preventing the entry of undesirable persons to the territory of Ukraine. Biometric recording will gain more scope, just like its use in combination with traditional methods of State border control.

KEYWORDS: legal administrative mechanism; biometric recording; identification; illegal migration; the State Border Guard Service.